

EUROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument s plenarne sjednice

27.4.2015

B8-0393/2015

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon pitanja za usmeni odgovor B8-0115/2015 i B8-0116/2015

u skladu s člankom 128. stavkom 5. Poslovnika

o uništavanju kulturnih lokaliteta koje je počinila skupina ISIS/Daesh
(2015/2649(RSP))

**Michèle Alliot-Marie, Andrea Bocskor, Lara Comi, Raffaele Fitto,
Elisabetta Gardini, Marc Joulaud, Giovanni La Via, Barbara Matera,
Alessandra Mussolini, Claude Rolin, Tokia Saïfi, Michaela Šojdrová,
Davor Ivo Stier, Dubravka Šuica, Pavel Svoboda, Giovanni Toti,
Sabine Verheyen, Elissavet Vozemberg, Theodoros Zagorakis,
Tomáš Zdechovský, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Joachim Zeller,
Milan Zver, Roberta Metsola**
u ime Kluba zastupnika PPE-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o uništavanju kulturnih lokaliteta koje je počinila skupina ISIS/Daesh
(2015/2649(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u kojem se navodi da je „djelovanje Unije usmjereno prema poticanju suradnje između država članica”, posebno u području „očuvanja i zaštite kulturne baštine od europske važnosti”, te da „Unija i države članice podupiru suradnju s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama nadležnim u području kulture”,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 116/2009 od 18. prosinca 2008. o izvozu kulturnih dobara¹,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1210/2003 od 7. srpnja 2003. o određenim posebnim ograničenjima gospodarskih i finansijskih odnosa s Irakom i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2465/96²,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 1332/2013 od 13. prosinca 2013. o izmjeni Uredbe (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji³, koja je donesena na temelju Odluke Vijeća 2013/760/ZVSP od 13. prosinca 2013. o izmjeni Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije⁴,
- uzimajući u obzir Zajedničku akciju Vijeća 2001/555/ZVSP od 20. srpnja 2001. o osnivanju Satelitskog centra Europske unije⁵, izmijenjenu Zajedničkom akcijom Vijeća 2009/834/ZVSP⁶,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća iz listopada 2012. o stvaranju neformalne mreže tijela kaznenog progona i stručnjaka u području kulturnih dobara (EU CULTNET);
- uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti kulturne baštine u slučaju oružanog sukoba donesenu 14. svibnja 1954. u Haagu,
- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o mjerama zabrane i sprječavanja nezakonitog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara od 14. studenoga 1970.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine od 16. studenoga 1972.,

---

¹ SL L 39, 10.2.2009., str. 1.

² SL L 169, 8.7.2003., str. 6.

³ SL L 335, 14.12.13., str. 3.

⁴ SL L 335, 14.12.2013., str. 50.

⁵ SL L 200, 25.7.2001., str. 5.

⁶ SL L 297, 13.11.2009., str. 18.

- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o zaštiti nematerijalne kulturne baštine od 17. listopada 2003.,
  - uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja od 20. listopada 2005.,
  - uzimajući u obzir Konvenciju UNIDROIT-a o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima od 24. lipnja 1995.,
  - uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 2199 od 12. veljače 2015. o prijetnjama međunarodnom miru i sigurnosti koje predstavljaju teroristička djela al-Kaide¹,
  - uzimajući u obzir Venecijansku povelju o konzervaciji i restauraciji spomenika i spomeničkih cjelina iz 1964., koja predstavlja međunarodni okvir za očuvanje i restauraciju povijesnih građevina,
  - uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnoga kaznenog suda, donesen 17. srpnja 1998., i posebno njegov članak 8. stavak 2. točku (b) podtočku ix., u kojoj se navodi da je „namjerno usmjeravanje napada protiv zgrada posvećenih vjeri, obrazovanju, umjetnosti, znanosti ili karitativnim svrhama, protiv povijesnih spomenika, bolnica i mjesta na kojima se prikupljaju bolesni i ranjeni, pod uvjetom da nisu vojni ciljevi“ ratni zločin,
  - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2015. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2013. i politici Europske unije u tom području, u čijem se stavku 211. navodi da bi „svjesni oblici razaranja kulturne i umjetničke baštine kakvi se trenutačno događaju u Iraku i Siriji trebali biti predmetom kaznenog progona kao ratni zločini i kao zločini protiv čovječnosti“²,
  - uzimajući u obzir pitanja Vijeću i Komisiji o uništavanju kulturnih lokaliteta koje je počinila skupina ISIS/Daesh (O-000031/2015 – B8-0115/2015 i O-000032/2015 – B8-0116/2015),
  - uzimajući u obzir članak 128. stavak 5. i članak 123. stavak 2. Poslovnika,
- A. podsjeća da su u posljednje vrijeme brojni arheološki, vjerski i kulturni lokaliteti u Siriji, Iraku i Tunisu bili mete ciljanog uništavanja koje su počinile ekstremističke skupine povezane posebice s Islamskom državom u Iraku i Siriji (ISIS/Daesh) i da je te sustavne napade na kulturnu baštinu glavna direktorka UNESCO-a Irina Bokova definirala kao „kulturno čišćenje“;
- B. ističe da se prema UNESCO-u pojam „kulturno čišćenje“ odnosi na svjesnu strategiju kojom se teži uništiti kulturnu raznolikost namjernim ciljanjem pojedinaca koji su identificirani na osnovi njihove kulturne, etničke ili vjerske pripadnosti zajedno s namjernim napadima na vjerske objekte, spomenike i obrazovne institucije, te da se

¹ <http://www.refworld.org/docid/54ef1f704.html>

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0071.

strategija kulturnog čišćenja u Iraku i Siriji provodi napadima na kulturnu baštinu, koji su usmjereni i na fizičke, opipljive i izgrađene oblike kulture kao što su spomenici i građevine, i na manjinske i neopipljive oblike kulture kao što su običaji, tradicije i uvjerenja¹;

- C. podsjeća da su se pojedini činovi uništenja kulturne baštine pod određenim okolnostima smatrali zločinima protiv čovječanstva²; takvi se činovi mogu povezati sa zločinom progona posebno kada su usmjereni protiv pripadnika vjerske ili etničke skupine kao što je utvrđeno člankom 7. stavkom 1. točkom (h) Statuta Međunarodnog kaznenog suda;
- D. naglašava da takvi činovi uništenja kulturnih i povijesnih lokaliteta i artefakata nisu novost i nisu isključivo ograničeni na Irak i Siriju te da je prema UNESCO-u „kulturna baština važan dio kulturnog identiteta zajednica, skupina i pojedinaca i društvene kohezije, te namjerno uništenje može imati negativne posljedice na ljudsko dostojanstvo i ljudska prava“³; ističe da se, kako je naveo UNESCO, među ostalim, zarada od pljačkanja kulturnih i vjerskih lokaliteta i krijućarenja kulturnim i vjerskim predmetima u Iraku i Siriji, posebno kada to obavlja ISIS/Daesh, koristi za financiranje terorističkih aktivnosti ISIS-a/Daesha te posljedično umjetnička i kulturna dobra postaju „ratno oružje“;
- E. podsjeća da je UNESCO zahvaljujući sredstvima EU-a 1. ožujka 2014. zajedno s ostalim strateškim partnerima pokrenuo trogodišnji projekt pod nazivom „Hitna pohrana sirijske baštine“ čiji je cilj pružanje hitne zaštite sirijskoj kulturnoj baštini;
- F. podsjeća da je EU ratificirao Konvenciju o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja potpisana 20. listopada 2005., koja je prvi međunarodni instrument kojim se priznaje dvostruka gospodarska i kulturna narav kulturnih dobara i prema kojima se stoga „ne može odnositi kao da imaju samo komercijalnu vrijednost“;
- G. naglašava da su Konvencija UNESCO-a o mjerama zabrane i sprečavanja nezakonitog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva nad kulturnim dobrima potpisana 17. studenog 1970. i UNIDROIT-ova Konvencija o ukrađenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima potpisana 24. lipnja 1995. ključni instrumenti za poboljšanje zaštite svjetske kulturne baštine;
- H. podsjeća da je nezakonita trgovina kulturnim dobrima danas najznačajniji oblik ilegalne trgovine nakon trgovine drogom i oružjem te da u nezakonitoj trgovini prevladavaju mreže organiziranog kriminala i da postojeći nacionalni i međunarodni mehanizmi nisu dovoljno opremljeni ili podržani da riješe taj problem⁴;
- I. skreće pozornost na činjenicu da borba protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima

¹ http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/conference_report_heritage_and_cultural_diversity_at_risk_in_iraq_and_syria/

² Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju, *Kordić i Čerkez*, 26. veljače 2001., IT-95-14/2, stavci 207. i 208.

³ Deklaracija UNESCO-a o namjernom uništavanju kulturne baštine od 17. listopada 2003.

⁴ <http://www.africa-eu-partnership.org/newsroom/all-news/morocco-africa-eu-workshop-fight-against-illegal-trafficking-cultural-goods>

nije pod izričitom nadležnošću EU-a budući da tako nije utvrđeno Ugovorima, ali da usprkos tome borba protiv nezakonite trgovine potpada pod nekoliko područja nadležnosti EU-a kao što su unutarnje tržište, područje slobode, sigurnosti i pravde, kultura i zajednička vanjska i sigurnosna politika;

- J. uvida hitnu potrebu za boljom koordinacijom borbe protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima i za bliskom zajedničkom suradnjom kako bi se promicalo podizanje svijesti i dijeljenje informacija te kako bi se osnažili pravni okviri; u tom smislu podsjeća da je zaključcima Vijeća iz prosinca 2011. o sprečavanju i suzbijanju kriminala nad kulturnim dobrima među ostalim preporučeno da države članice osnaže suradnju između policije, kulturnih vlasti i privatnih organizacija;
- K. podsjeća da je rezolucijom Vijeća iz listopada 2012. stvorena neslužbena mreža policije i stručnjaka nadležnih za područje kulturnih dobara (EU CULTNET) čiji je glavni cilj poboljšati razmjenu informacija povezanih s nezakonitom trgovinom kulturnim dobrima i utvrditi i razmjenjivati informacije o kriminalnim mrežama za koje se sumnja da sudjeluju u takvoj nezakonitoj trgovini;
- L. podsjeća da je 28. ožujka 2015. glavna direktorka UNESCO-a Irina Bokova u Bagdadu pokrenula kampanju #Unite4Heritage čiji je cilj pružanje globalne potpore zaštiti kulturne baštine uz pomoć društvenih mreža;
  - 1. strogo osuđuje uništavanje kulturnih, arheoloških i vjerskih lokaliteta koje u Siriji i Iraku vrši ISIS;
  - 2. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da na političkoj razini poduzme odgovarajuće mjere, u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 2199 od 12. veljače 2015., u cilju obustave nezakonite trgovine kulturnim dobrima s područja Sirije i Iraka, dok god se nalaze pod ratnim stanjem, sprječavajući time njihovu uporabu kao izvora za financiranje teroristički aktivnosti;
  - 3. poziva potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnici da se kulturnom diplomacijom i interkulturnim dijalogom koristi kao sredstvima za pomirenje različitih zajednica i izgradnju uništenih lokaliteta;
  - 4. u tom smislu predlaže da se Komisija, u skladu sa stavkom 17. rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a br. 2199. od 12. veljače 2015., usredotoči na sprječavanje i borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima, a posebno predmeta koji pripadaju kulturnoj baštini koji su ilegalno izneseni iz Iraka od 6. kolovoza 1990. i iz Sirije od 15. ožujka 2011.; mišljenja je da bi Komisija trebala zagovarati usklađeni pristup borbi protiv tog oblika ilegalne trgovine, surađujući s nadležnim istražnim službama na nacionalnoj razini i u bliskoj suradnji s UNESCO-om i drugim međunarodnim organizacijama kao što su Međunarodno vijeće muzeja, njegov međunarodnim odborom „Plavi štit”, Europol, Interpol, Međunarodni institut za usklađivanje privatnog prava i Svjetska carinska organizacija;
  - 5. poziva Komisiju da od potpredsjednice Komisije / Visoke predstavnice zatraži da se u svrhu praćenja i popisivanja arheoloških i kulturnih lokaliteta u Siriji i Iraku i u svrhu

pružanja potpore sirijskim arheolozima kako bi se spriječila daljnja pljačka i očuvali životi civila, uključi Satelitski centar EU-a iz Torrejóna koji je potpora procesu odlučivanja Unije u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike jer pruža materijale nastale analizom satelitskih snimaka;

6. poziva Komisiju da uspostavi brzu i sigurnu razmjenu informacija i najboljih praksi između država članica radi učinkovite borbe protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima koja su ilegalno iznesena iz Iraka i Sirije te da razmisli o pružanju europskih programa ospozobljavanja sucima, policiji i carinskim službenicima, državnim administratorima i općenito sudionicima na tržištu kako bi osobe uključene u borbu protiv nezakonite trgovine kulturnim dobrima mogle steći i razviti stručno znanje;
7. poziva Komisiju da pokretanjem informacijske kampanje usmjerene na Irak i Siriju podrži kampanju UNESCO-a #Unite4Heritage u cilju podizanja svijesti o važnosti njihove kulturne baštine, načina na koji se krađa koristi za financiranje terorističkih aktivnosti i mogućih kazni povezanih s ilegalnim uvozom kulturnih dobara iz tih zemalja ili iz drugih trećih zemalja;
8. poziva Komisiju da revidira Uredbu Vijeća (EZ) br. 116/2009 o izvozu kulturnih dobara radi postizanja veće učinkovitosti i da predviđi stvaranje instrumenta za nadzor uvoza kulturnih dobara u EU;
9. poziva Vijeće da, u okviru Eurojusta i Europola, predviđi stvaranje odjela specijaliziranog za ilegalnu trgovinu kulturnim dobrima koji bi bio nadležan za koordinaciju rada različitih nacionalnih tijela u vezi s kaznenim progonima i istragama na europskoj razini s obzirom na to da je postojanje specijaliziranih odjela preuvjet za bolju uporabu sredstava za sprječavanje i borbu protiv ilegalne trgovine i krijumčarenja;
10. poziva EU da, u suradnji s UNESCO-om i Međunarodnim kaznenim sudom, poduzme potrebne korake kako bi se kategorija zločina protiv čovječnosti u smislu međunarodnog prava proširila i na djela kojima se namjerno u velikoj mjeri oštećuje ili uništava kulturno nasljeđe;
11. poziva države članice koje još nisu ratificirale Konvenciju UNESCO-a o mjerama zabrane i sprečavanja nezakonitog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva nad kulturnim dobrima iz 1970. i Konvenciju UNIDROIT-a iz 1995. da to učine;
12. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednicu Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, glavnoj direktorici UNESCO-a, posebnom predstavniku za ljudska prava, vladama i parlamentima država članica, Sirijskoj nacionalnoj koaliciji i vlasti i parlamentu Iraka.